

Belastingdienst

Btw en openbaar groen: is dit altijd een kostenpost?

De Engelsen zeggen: 'Er zijn twee dingen zeker in het leven: *death and taxes*'.

Als het echter over de inrichting van openbare ruimte gaat, kun je aan dat laatste soms iets doen. Wat betreft de btw kan een beroep gedaan worden op het Btw-compensatiefonds (BCF). Maar is dat altijd zo?

Auteur: Lennert Ketner

Het openbaar gebied is overal. Zodra je de deur uitloopt, ben je in het openbaar gebied. Het is de stoep en de straat, maar ook het openbaar groen zoals het plantsoen, het park en het recreatiebos. Vooral gemeenten houden zich veel bezig met aanleg en onderhoud van het openbaar groen, zoals de aanleg van nieuwe parken en het onderhoud van plantsoenen. Soms heeft de gemeente zelf mensen in dienst die de werkzaamheden uitvoeren, in andere gevallen zal men een ondernemer in de arm nemen. En deze ondernemer brengt (als het goed is) btw in rekening aan de gemeente. Gemeenten en provincies kunnen de btw die aan hen in rekening wordt gebracht voor

de aanleg en het onderhoud van het openbaar gebied, verhalen op het Btw-compensatiefonds (BCF). Andere overheidslichamen, zoals waterschappen en het Rijk, kunnen geen gebruikmaken van het BCF. Als de gemeente een (openbaar) plantsoen aanlegt, dan is de te betalen btw dus geen kostenpost.

In bepaalde gevallen is niet duidelijk of sprake is van openbaar groen of dat het groen eigenlijk hoort bij gebouw en dus geen 'openbaar' groen is. Wij geven twee voorbeelden uit de praktijk: scholen en sportaccommodaties. Maar het kan ook gaan om andere situaties, zoals een (gemeentelijke) begraafplaats.

Uitsluitingsgrond

Normaal gesproken kan een gemeente, op grond van een wettelijke bepaling, de btw met betrekking tot een school niet verhalen op het BCF of verrekenen op de btw-aangifte. Deze wettelijke bepaling wordt de uitsluitingsgrond genoemd. Deze is niet van toepassing op het openbaar gebied. De gemeente legt een grasveld aan bij een school, waarop de schoolkinderen tijdens de pauzes spelen. Rondom de school liggen plantsoenen die de gemeente onderhoudt. De vraag is dan of de gemeente de btw met betrekking tot het grasveld en de plantsoenen kan verhalen op

wordt genoemd: 'gelegenheid geven tot sportbeoefening'. De gemeente krijgt de btw dan wel terug, maar niet van het BCF. Andere gemeenten verhuren sportaccommodaties vrijgesteld van btw aan een sportvereniging. De gemeente heeft dan geen recht op aftrek, maar kan de btw ook niet verhalen op het BCF. Ten slotte kan het ook zijn dat de gemeente een sportaccommodatie gratis ter beschikking stelt aan een sportvereniging. In dat geval bestaat geen recht op aftrek van de btw, maar kan de gemeente (door de uitsluitingsgrond) in principe geen beroep doen op het BCF. Afhankelijk van de variant kan het dus zijn dat de gemeente de btw met betrekking tot het groenonderhoud rondom de sportaccommodatie niet kan verhalen. Tenzij het groen rondom de sportaccommodatie als openbaar gebied kan worden beschouwd: dan kan de gemeente de btw weer wel op het BCF verhalen.

Hekwerk cruciaal

In bovenstaande situaties kan de gemeente zelf enige duidelijkheid aanbrengen door het op de juiste plaats neerzetten van een hekwerk. Als het grasveld bij de school is omgeven door een hekwerk van de school, dan is daarmee duidelijk dat het grasveld bij de school hoort. Als het hekwerk ontbreekt en het grasveld dus openstaat voor iedereen, dan fungeert het grasveld tevens als openbaar gebied. Met de Belastingdienst kan dan nog wel een discussie ontstaan over de vraag of het grasveld 'naar maatschappelijke opvattingen' bij het schoolgebouw hoort. Dat zal afhangen van de 'omstandigheden van het geval'. Het zou dan ook nog beter zijn om het grasveld buiten de hekwerken van de school te plaatsen, omdat daarmee het grasveld naar maatschappelijke opvattingen niet bij de school hoort.

Projectontwikkelaar

Bij de uitvoering van bestemmingsplannen komt het voor dat een gemeente niet zelf het openbaar gebied en het openbaar groen aanlegt, maar dat een projectontwikkelaar dit doet en na aanleg het openbaar gebied overdraagt aan de gemeente. Meestal betaalt de gemeente daar niets voor. Een gemeente moet namelijk op grond van de Wet ruimtelijke ordening alle kosten in verband met de wijziging en uitvoering van een bestemmingsplan verhalen. Planontwikkeling mag de gemeente dus eigenlijk geen geld kosten. De gemeente kan de kosten verhalen via de leges van de bouwvergunning of in de grondprijs van bouwterreinen die de gemeente uitgeeft. De gemeente kan ook een overeenkomst sluiten

met de projectontwikkelaar die in het plangebied de gebouwen wil realiseren, en afspreken dat de projectontwikkelaar deze kosten betaalt. De projectontwikkelaar kan er dan voor kiezen om het openbaar gebied zelf aan te leggen en op deze manier de kosten te betalen. Als de projectontwikkelaar doelmatiger kan werken dan de gemeente, scheelt dat dus ook in zijn kosten.

Wel of niet aftrekbaar

In deze situatie, zoals hierboven beschreven, legt de projectontwikkelaar dus het openbaar gebied aan en krijgt de projectontwikkelaar dus ook de rekeningen met btw. Omdat het openbaar gebied gratis wordt overgedragen aan de gemeente, kan discussie met de Belastingdienst ontstaan over de vraag of de projectontwikkelaar wel alle btw die drukt op de kosten van het openbaar gebied in aftrek kan brengen. De staatssecretaris van Financiën heeft voor die situaties goedgekeurd dat een projectontwikkelaar de btw inderdaad helemaal in aftrek kan brengen. De projectontwikkelaar moet dan wel van de gemeente een schriftelijke verklaring ontvangen waarin de gemeente verklaart dat zij een beroep kan doen op het BCF. Daarnaast bestaat volgens de staatssecretaris geen recht op aftrek indien het over te dragen openbaar gebied bestaat uit openbaar groen, zoals parken of waterpartijen. Deze laatste voorwaarde betekent dat het nogal wat uitmaakt of de projectontwikkelaar het openbaar groen aanlegt of dat de gemeente het

het BCF. Als het grasveld en de plantsoenen tot het terrein van de school worden gerekend, dan kan de gemeente de btw niet verhalen, omdat dan de uitsluitingsgrond van toepassing is. Als het grasveld en het plantsoen niet tot het schoolterrein worden gerekend, dan kan de gemeente de btw wel verhalen.

Btw-ondernemer

Hetzelfde kan bij sportaccommodaties gelden, maar daar ligt het nog iets ingewikkelder. Sommige gemeenten exploiteren sportaccommodaties als een btw-ondernemer, en hebben ook recht op aftrek van btw op de btw-aangifte. Dit

zelf doet. In het eerste geval is de btw een kostenpost, in het tweede geval niet. In de praktijk is het de uitdaging om het eerste te voorkomen, ook in de situatie dat de projectontwikkelaar alles doet.

Verlaagde btw-tarief

Ten slotte kan in bepaalde gevallen het verlaagde btw-tarief van toepassing zijn als het gaat om openbaar groen. Het verlaagde btw-tarief is thans 6%. Het 6%-tarief is bijvoorbeeld van toepassing op de levering van sierteelproducten. Als een hovenier een gemeentelijk plantsoen onderhoudt, dan zijn deze werkzaamheden belast tegen het algemene btw-tarief, thans 21%. Eventuele levering van sierteelproducten mag dan echter tegen het 6%-tarief plaatsvinden.

Maar het 6%-tarief is ook van toepassing als bepaalde werkzaamheden worden verricht voor een gemeentelijk bos. Gemeenten kunnen voor de toepassing van het 6%-tarief namelijk worden aangemerkt als bosbouwer als de gemeente een bos beheert. Het mag dan echter niet gaan om

bomen langs wegen, in parken, in plantsoenen en bij sportaccommodaties. Bij dat beheer wordt de gemeente niet als bosbouwer aangemerkt. Het gaat dan om werkzaamheden die kunnen worden aangemerkt als 'diensten door agrarische loonbedrijven', zoals het uitbaggeren van sloten en greppels, wieden of loofkappen. Het maakt overigens niet uit of dergelijke werkzaamheden worden uitgevoerd door een echt loonbedrijf of een andere ondernemer; het gaat om de werkzaamheden zelf. Als een ondernemer sloten uitbaggert in een recreatiebos van een gemeente of een waterschap, kan het 6%-tarief dus worden toegepast. De toepassing van het 6%-tarief is vooral interessant voor overheidslichamen die de btw niet kunnen verhalen.

Kortom, openbaar groen verdient de nodige aandacht, zeker als het om btw gaat!

De auteur, Lennert Ketner, is werkzaam als btw-adviseur bij Deloitte (LKetner@deloitte.nl)

Rien van der Spek

Arbeid belasten van het bedrijfsleven en BTW ten opzichte van gemeentelijke diensten is dit oneerlijke concurrentie van de overheid?

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-4602